

Indiai blog

(részletek)

szombat, február 13.

Mi lesz, hogy lesz? Nem tudom. Annyit tudok, Ahmedabadba utazom Prakash atyához, aki egy indiai jezsuita szerzetes, akit, illetve akinek a projektjeit magyarországi barátaim egy csoportja már évtizedek óta támogatja.

Abban a reményben megyek, hogy talán lesz lehetőségem arra is, hogy ezúttal az időmből, a tudásomból közvetlenül (és nemcsak pénz, átutalás formájában) adhassak azoknak, akiknek erre szükségük van, és akik ehhez máskülönben nem juthatnának hozzá. Másfelől az is vonzó, hogy eközben egy kicsit beleláthatok abba, kik itt a szegények, mit jelent ez itt, és miben, hogyan lehet segíteni nekik.

Különbén Svájcban, a világ egyik legnagyobb helyén élek, ahol tisztaság, rend, biztonság és rengeteg természeti szépség vesz körül. Ezt nem könnyű itt hagyni, és elutazni egy olyan helyre, ahol sok mocsok, veszélyes betegségek és bizonytalan-ság vár(hat) rám.

Arra számítok, hogy nagyszerű emberekkel találkozhatok, más világot, más gondokat, bánatokat, más örömeiket ismerhetek, élhetek meg. Hogy sokat adhatok és kaphatok.

hétfő, február 15.

Elindultam, és meg is érkeztem. Végül egy kis kofferkével meg a közepes méretű hátizsákkal keltem útra. Az egész 15 kg. Ebből közel 3 kg a csoki, és 5 kg a műszaki cucc, és további 5 kg a ruha, cipő, hálózsák stb.

kedd, február 16.

Ma délelőtt egy jó kis csapattal kelhettem útra felfedezni Mumbait.

A vonatozás gyermekkorom villamosjáratait idézte, azaz a nyitott ajtóban „fürtökben” lógnak az emberek. Ráadásul nemcsak akkor, amikor tömve van a vonat, hanem különben is. Ez abból is adódhat, hogy egyrészt nincsen ajtó (!), másrészt meleg viszony van, és a menetszél kellemesen hűsít.

Ami viszont van, az a női részleg. Hogy ne legyenek kitéve a férfiak molesztálásának.

Első osztályon utaztunk. Ez inkább hasonlítható egy felturbózott marhava-gonhoz, mint Európában szokásos személyvagonhoz. Vannak padok, és van ventilátor is. Ajtó, mint említettem, nincsen, és az ablaknyílásokon rács van. Üveg nincs. Ha nincs annyira tele, akkor vannak, akik a földre ülnek.

Holnap reggel viszonylag korán kelek, és már repülök is tovább.

szerda, február 17.

Itt finom tízóráival fogadtak. Utána megmutatták szálláshelyemet. Egy szoba-összkomfortos stúdió. Azaz egy szép nagy szoba vasággal, íróasztallal, egy székkal és pár kis szekrénykével, valamint egy fürdőszoba mosdóval, zuhanyzóval és WC-vel. Előbbiekből víz is varázsolható, így az előkészített vödörrel a WC is víz-öblítésessé válik. Még villanybojler is van, de arra nagy szükség nincs, mert itt a hideg víz langyos. Ez a zuhanyzókör nagyon kellemes, inni meg egyébként sem szabad. Még az itteniek is palackozott vagy szűrt vizet isznak.

Ebéd után rövid szemelvények következnek arról, hogy mi mindent csinál Prakash atya – így a gyerekek, nagycsaládok támogatásáról, ami több mint 30 000 gyereket érint, valamint az emberi jogokkal, az igazságossággal és békével kapcsolatos tevékenységéről, ill. ennek a hátteréről.

Megérkeztem tehát ide, Ahmedabadba, ahol több hetet szándékozom eltölteni egy nagyszerű ember környezetében. Abban a reményben jöttem, hogy talán lesz lehetőségem arra is, hogy én is „adhassak” valamit vendéglátóimnak (a svájci csokin kívül is). Hogy erre lesz-e lehetőségem, azt még nem tudom, de ez azért sem izgat nagyon, mert ennek a felelősségét már rég leadtam.

A reptéren már várt Prakash atya, egy indiai jezsuita szerzetes, akit magyarországi barátaim egy csoportja már évtizedek óta támogat anyagilag. Hogy ily módon közös barátaink, kapcsolódási pontjaink vannak, az már önmagában egy nagyszerű alap. Annak is örülök, hogy olyan valakihez jöhöttem, aki nagy tudású, világlátott, tapasztalt, és rendkívül aktív életet él.

csütörtök, február 18.

Amartya Sen. – Ismered? – kérdezte Prakash atya.

Nem biztos, hogy mindig rögtön beugrott volna, de most nagy örömmel és büszkeséggel töltött el, hogy kapásból rá tudtam vágni, hogy persze, ő az, aki gazdasági Nobel-díjat is kapott 12 éve, pedig többek között a szegénység, a nyomorúság leküzdése, avagy a jóléti gazdaság, valamint a szociális igazságosság a fő témái. Gyerekek mellett az ő könyve – *The*

idea of justice – hevert épp az íróasztalán. Rögtön meg is mutatta legújabb cikkét, amit Február 20-a, a szociális igazságosság napja alkalmából írt. A fő üzenet – Amartya Sen után szabadon –, hogy az igazságosság az igazságosság gyakorlásával válik valósággá.

Délután megnéztem, hogyan tanulják a diákok a computeren tartalmas szövegekkel a vakon írást, meg hogyan zenélnék. Pap tanárunk megkérdezett, hogy mikor tudnám kezdeni powerpoint-oktatásukat.

Kicsivel később indultunk Teréz anya nővéreihez misét tartani, illetve azon részt venni.

Nagyon megtisztelőnek és rugalmasnak találtam, hogy én is ott lehettem! A házban a földszinten egy jó nagy szobában vannak az óvodás korú gyerekek, és egy kisebb szobában hat csecsemő.

Prakash atyának volt utána még egy megbeszélése a nővérekkel. Hozzám csak a beszélgetés hangulata szűrődött ki. Úgy hangzott, mintha valami konfliktus vagy probléma megbeszélése zajlana. Utóbb kiderült, hogy így is volt. Élénk, sokoldalú, demokratikus megbeszélésként élttem meg. Sokan szóhoz jutottak.

Innen átmentünk még Teréz anyáék egyik férfiházába. Itt kb. 160 olyan férfi van, akiket az utcán szedtek össze. Szépen sorban ülnek, vagy guggolnak egy hosszú folyosó két oldalán. Sokan lelkesen köszöntenek, keleti szokás szerint összetett kezekkel, meghajlással, fejbiccentéssel. Van persze néhány, aki meglehetősen apátiában van, vagy nagyon sérült. Egy-kettő nyomasztó, például akin valami miatt hemzsegnek a legyek. Őt látszólag nem zavarja, de engem...

szerda, február 24.

Délelőtt egy nyomornegyedet látogatunk. A gyerekeknél az első pillanattól meg egy kis elszántságot igényelt tőlem is, mert iszonyú mocskos kezekkel fogtam kezét. Utána viszont rendkívül hálásak. Egyikük tud pár szót angolul. Köszön, és megkérdezi, hogy hívnak. Teljesen boldog, hogy visszaköszönök, hogy megmondom a nevemet, és megkérdem az övét. Biztatom, hogy tanuljon. A bátrabb gyerekek elmondják, hogy hívják őket, illetve a társukat, barátjukat. Nagyon jól lehet kommunikálni velük. A gyereksereglettel (4-13 évesek) elszámolunk 20-ig, ez a többség-

nek könnyen megy! Még megtanítom nekik, hogy „hány éves vagy”, aztán még néhány fotó, és lassan búcsúnunk kell. Közben a háttérben megszólal a hangszóróból a müezzín, mert ez egy muszlim negyed.

Délután elmegyünk egy nővérek által vezetett hímező, varrós munkahelyre: szegényeket támogató „központba”. Amíg autózunk, kiderül, hogy Ahmedabad és környéke 20 évvel ezelőttig a szövőipar flegvárája volt világvizonylatban. Ennek megfelelően, amikor elkezdtek nyomulni a kínaiak, ezerszámra szüntek meg a munkahelyek. (És kerültek át Kínába.) Akik akkor utcára kerültek, többségükben ma is ott vannak, és valamiféle tevékenységgel próbálnak megélni. Ez lehet kartongyűjtés vagy valaminek az árusítása. Rengetegen árusítanak valamit, de elég egyértelmű, hogy ebből nem nagyon lehet megélni, vagy pláne jól élni.

Közben megérkeztünk a központba. Egy hosszú folyosó két oldalán ülve hímezgetnek az asszonyok. Abszolút teljesítménybér van, így teljesen szabadon választott, ki mikor és mennyit van ott, és milyen tempóban dolgozik. Egy Spanyolországból ide származott nővér végez ún. minőségellenőrzést.

Végül is tegnap powerpointoztam először a fiatalokkal. Rendkívül lelkes, fegyelmezett kis csapat. A számíterek egész használhatóak (tehát arra, amire nekünk kell, elég „gyorsak”). Őket és a Powerpointot dicsérem, hogy nagyon jól haladunk. Holnap már az animációkkal folytathatjuk!!! És néhányuknak valószínűleg még e héten elkészül az első prezentációja. Legalábbis az első, amit be is mutatnak a többieknek.

péntek, február 26.

Ebéd után megint Powerpoint. Próbálok úgy rendezni, hogy akiknek még nincs kész prezentációjuk, azok jussanak elsősorban géphez,

akik meg jók, azok segítsenek nekik. Ez viszonylag jól működik. Egyrészt, mert én kérem, és az itt még számít (hangsúly nem az én-en hanem a tanáron, a vezetőn van...), másrészt, mert különben is ez az egyik központi témájuk, hogy egymást szeretni, segíteni.

Többségük viszonylag jól is halad. Egy-kettő van nagyon lemaradva, ne-

csak tekintetet vagy kisugárzást sem érzek. Sokkal inkább a konstruktív légkört. És tényleg fantasztikus, hogy többségükben mennyit haladtak három alkalommal.

szerda, március 3.

A leggazdagabb indiai államok egyikében lakom, és így itt a szegényeségi küszöböt jelentő, személyenként és havonta 2500 Ft alatti öszszegből „csak” a lakosság alig több mint egyharmada él!!! Ha jól értelmeztem, akkor a 2500 forint az élelem-, oktatási és egészségügyi kiadások összességét fedezi!

Így még az itteni szerzetesjelölt fiúknak is megengedték hétfőn, amikor ünnepnap volt, hogy étterembe menjenek ebédelni, hiszen ez 30 rúpia – azaz 135 Ft, egyszázharmincöt – személyenként!

Hosszú ruhában Cedric Prakash, mögötte sapkában a szerző

héz eldöntenem, hogy érdektelenségből, vagy mert túl nehéz, vagy egyéb okból. Ha illet kérdezek, az ebben az esetben nem nagyon segít. Az érdektelenséget szinte nem szabad mondani, azt pedig, hogy túl nehéz, nehéz mondani. Erre kb. az első alkalom után rájövök, és inkább hagyom, haladjanak, ahogy akarnak. Végül – részben társaik segítségével – mindenkinek elkészül egy prezentációja. És még a gyengék is érzékelhetően, illetve kimondottan is nagyon hálásak azért, amit tanulhattak.

szombat, február 27.

Dél előtt 11-kor prezentációk prezentálása a computeren. Feedback-et Aubrey atya és én adok. Ez nagy figyelmet igényel. Pl. egy három fóliából álló bénácska prezentációban megtalálni a dicsérni valót, és azt az egy dolgot, amit a leginkább célszerű javítani. Amiből lehetőleg mindenki tud tanulni valamit. És az egészet szépen és pozitívan fogalmazni.

Könnyűvé teszi ezt a részt is, hogy ők maguk is igyekeznek pozitívan hozzáállni egymás munkájához. Tehát lesajnáló megjegyzést, de akár

szerda, március 17.

Ma délelőtt az egyik fiúval, busszal – valódi strapabíró öreg busszal – beutaztunk a városba. A jegykezelő hasonlóan működik, mint gyerekkorunkban a villamoson: sétál föl-alá, és árusítja a kis papírjegyeket, amiket a kézi lyukasztójával kezel.

Ami viszont szokatlan, az nemcsak az, hogy nincs ajtó, hanem az is, hogy fel/le kell ugrani a buszra/buszról, amely ha nincs sok utas, akkor igazából meg sem áll, inkább csak lassít. De azt is csak rövid időre. Ilyen szempontból is praktikus, hogy nincs ajtó... A bazar sűrű, és már délelőtt iszonyú meleg van. Délutánra 42-43 fok lesz!

Itt tényleg dübörög a gazdaság. A napokban az egyik újság kis (!) híre volt, hogy a következő években, évtizedekben 400 (!) új repülőteret kell építeni. Itt a válság azt jelenti, hogy a gazdaság átmenetileg csak 7%-kal nőtt. Hosszú távon évi 9-10%-os növekedésre számítanak. És ez pont annak fényében, hogy egyrészt milyen mélyről indulnak, másrészt milyen fiatalok és lelkesek, és mindezek következtében mekkora a belső piac, teljesen reális.

Milyen fiatalok? Indiában a népesség közel 1/3-a fiatalabb 15 évesnél, a „nyugdíjas” korosztály mindössze 5%. A magyar arányokat, gondolom, mindenki ismeri, ha nem, akkor mondom: mindkét korosztály kb. 15%. Magyarul Indiában 1 nyugdíjasra 6 gyerek jut, Magyarországon 1 az 1-hez az arány.

Közben persze itt is küzdenek azaz, hogy a tanult(abb) fiatalok szívesen mennek külföldre, és mivel tudnak angolul, így erre sokféle van lehetőségük.

csütörtök, március 18.

„All inclusive” kollégiumok. A *boarding school*-os rendszerben ezek többnyire csak néhány nagyobb teremből álló, alapvetően tetővel rendelkező épületet jelentenek. A kosárlabdapálya méretű teremben napközben – iskola után – tanulnak a gyerekek. Éjszaka ugyanitt egy leterített matracon alszanak! Aki akarja, kiveheti a matracát a fedett terület előtti aszfaltozott térre. Ez utóbbi egyben az étkező is az év nagyobb – száraz – részében. Egyébként meg a benti tanul- és hálóterem az étkező is egyben! Van még egy másik kisebb terem is, ahol mindenkinek van egy rekesze. Ebben a kb. 50x50x30 cm-es részben elfér az egész évi cuccuk. Mindenkinek lehet még pluszban egy polcon az iskolatáskája.

A vacsorát a földön ülve, egy fémtálcáról, valószínűleg kézzel (!) eszik a gyerekek. De azokhoz az ételekhez, amiket és ahogy elkészítve itt esznek, tényleg nincs is olyan nagy szükség evőeszközre. Aztán ki-ki elmosogat maga után, és praktikusán előtte is... Egyébként a jezsuitáknál ez bevett gyakorlat. Még a felnőttek ünnepi vacsoráján is ki-ki maga után mosogat. És az ünnepi teríték is egy egyszerű fémtálca. A luxus annyi, hogy mindenkinek külön fémpohara van!

Chatralaya boarding school – ez a név azt a 36 éves kezdeményezést takarja, amely azóta valószínűleg közel 100 000, nagy szegénységben élő gyerekek tette lehetővé, hogy részt vehessen a 10 iskolaéből álló „alapkutatásban”.

Ezekbe az iskola-kollégiumokba a környező falvakból kasztra és vallásra való tekintet nélkül érkeznek a szegény gyermekek, akik másképp nem jutnának el iskolába.

Azért itt is minden szentnek maga felé hajlik a keze (szerencsére):

1. Mivel a keresztény családok aránya a népességben 1% alatt van, így a keresztény rászorulókat mindenképpen

helyet kapnak. Így ráadásul legalább megélhetik azt is, hogy azért többen vannak. Az általam látogatott kollégiumokban 15-20% volt az arányuk.

2. A muszlim, hindu, szikh és egyéb vallású családoknak el kell fogadniuk, hogy ezek katolikus keresztény lelkiségű kollégiumok. Azaz mindenki mondja-énekli a rózsafüzért, vagy megy a vasárnapi misére. Amennyit én láttam, tanultam, annak alapján ez a gyerekeknek nem gond, és azoknak a szülőknek, akik ideengedik a gyerekeiket, szintén nem. Inkább eleve örülnek a lehetőségeknek, beleértve a lelki, spirituális nevelést is. A hangsúly az általános érvényű értékeken van, mint például a csoportmunka, az igazságosságra törekvés és az önzetlen szolgálat. Ráadásul az évek során a rendszer olyan jó hírnévre tett szert, hogy ez most már emiatt sem probléma, sőt! Ez nagy szó, mert különben sajnos elég komoly vallási feszültségek vannak, amit persze bizonyos politikai, vallási körök gerjesztenek is! Így viszont azoknak, akik itt élnek le életüket kb. 6-tól 16 éves korukig, azok számára a másvallásúak elfogadása, sőt értékelése személyes élettapasztalattá, életérvé válik. Ismerik egymás ünnepeit, és megszokják, hogy együtt ünnepelejk azokat.

A gyerekek kezdettől fogva kerti munkákkal, favágással és főzéssel segítenek a kollégiumok fenntartásában.

szombat, március 20.

Itt másképp állnak hozzá a más vallásúakhoz. Hogy ez azért van-e, mert ez India, és a sokféle vallásnak nagy hagyománya van – ahogy itt tanultam, a hindu vallás hasonló gyűjtőfogalom, mint a kereszténység –, és/vagy azért, mert a katolikusok országosan is csak egy 2.5%-os kis töredéket képviselnek – erre felé meg csak fél százalékot –, nem tudom. Az itteni kápolnában más vallások szimbólumai is jelen vannak – hogy egyrészt a fiatalokba beleivódjék a más vallásúak tisztelete, másrészt meg kifejezze Isten szeretetét minden ember iránt, vallási hovatartozásra való tekintet nélkül. Egyúttal ha más vallású jön ide, akkor ő is rögtön otthonosabban, befogadva érezheti magát. És ezt itt nagyon fontosnak tartják.

vasárnap, március 21.

Akikre büszkék vagyunk. Én például ezekre a fiúkra. Túlnyomó többségük fantasztikus *slide show*-kat tud készíteni, ahhoz képest, hogy egy hónapja még azt sem tudták, mi az a PowerPoint. Színes képek, színes szövegek, jobbról-balról beúsztatva,

megforgatva, háttérben zenével, strukturálva, a végén jó kis összegzéssel vagy nyitott kérdéssel befejezve stb., stb.

Hetente egyszer kiscsoportos munka volt, ahol az volt a feladatuk, hogy egy óra alatt három *slide*-on foglalják össze az elmúlt évüket, az első „újoncelőkészítő” (*prenovitiatie*) évet. Ez is nagy siker volt. Az egyik fő cél az volt, hogy rájöjjenek, ráérezzenek, hogy bármekkora nagy témát össze lehet foglalni nagyon kevés helyen is. A másik meg persze, hogy megélik, milyen egy ilyen kiscsoportban csinálni.

Ma meg három kiscsoportban egy-egy bibliai jelenetet készítettek és adtak elő, ez szintén jól sikerült. Maguk választottak, szabadon. Úgy adódott, hogy Keresztelő Szent Jánossal kezdtünk, utána jött a pénzváltók, árusok kiűzése a templomtérrel, majd az utolsó vacsora a lábmosással. Az egész pantomimként, hiszen ezek a fiatalok „világ végi”, eldugott kis helyekről jönnek, és 10 hónapja kezdtek el angolul tanulni. Ahhoz képest nagyon jól tudnak!

szerda, március 24.

Búcsúzás. Közel hathetes utamon eljött a búcsúzás ideje.

Ezt megkönnyítette, hogy azt, amit így hirtelenjében „adni” tudtam, odaadhattam, ráadásul a hét elején volt a fiúk év végi vizsgája, és a nagyhét hétfőjén túlnyomó többségük hazautazik. A hazautazás sok fiú esetében 24-36 órányi vonatozást jelent az 1000-2000 km-es távolság és az itteni vonatok tempója miatt. Ki egyhónapos szünetre utazik, ki két évre, hogy elvégezze a 11. és 12. osztályt, ami itt előfeltételnek tűnik a pre-noviciátus második évéhez is, illetve a noviciátus megkezdéséhez.

Ketten maradnak csak itt húsvétra, akiknek aztán egy hónap múlva lesz egyhónapos szünetük, mielőtt megkezdik a két éves noviciátust. Ez a két év „sivatagi időszakként” fut: A külvilággal havi egy (!) levélnyi kapcsolatuk lehet. Szent Ignác-i, hallgatós lelkigyakorlatokkal, leprások gondozásával, meg sok „magányos” programmal telik ez a két év, amely végül is azt a célt szolgálja, hogy kikristályosodjék, valóban erre a szerzetesi életre éreznek-e elhivatottságot.

csütörtök, március 25.

A hazautazás helyenként izgalmasan alakult – idehaza azonban szép feleségem, és hozzá hasonlóan szép tavaszi idő fogadott!!!

Héjj Károly